

PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
w Jaraczewie

*„W wychowaniu chodzi właśnie o to,
ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem-
o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał,
aby więc poprzez wszystko co ma, co posiada,
umiał bardziej i pełniej być człowiekiem,
to znaczy ażeby również umiał bardziej być
nie tylko z drugim człowiekiem, ale i dla drugich.”*

JAN PAWEŁ II

I. WPROWADZENIE

Pierwszymi wychowawcami swoich dzieci są rodzice.

Nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój, a uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka, żyje nie tylko z drugim, ale i dla drugich.

WYCHOWANIE to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży. (art.1 pkt 3 ustawy Prawo oświatowe)

Działalność wychowawcza szkoły należy do podstawowych celów polityki edukacyjnej państwa.

Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców, ale także i państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania. Wychowanie jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka.

Zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości.

PROFILAKTYKA to proces wspierania dziecka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi rozwojowi oraz eliminacji czynników zagrażających zdrowiu.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska lokalnego i obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Chcemy, aby nasza szkoła była bezpieczna, panował w niej klimat sprzyjający pracy uczniów i nauczycieli. Dążymy do tego, aby nasi uczniowie byli kulturalni, odpowiedzialni, komunikatywni, kreatywni i empatyczni, aby panowało poczucie przynależności do grupy (klasy, szkoły), którą łączą więzi koleżeństwa i przyjaźni.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, higienistką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami, środowiskiem lokalnym oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w edukacyjną, wychowawczą i opiekuńczą działalność szkoły.

II. CELE KSZTAŁCENIA W SZKOLE PODSTAWOWEJ Z PODKREŚLANIEM ICH ASPEKTU WYCHOWAWCZEGO

- 1) wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele),
- 2) wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej,
- 3) formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób,
- 4) kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość,
- 5) ukierunkowanie ucznia ku wartościom.

WYTYCZNE POLITYKI OŚWIATOWEJ PAŃSTWA W ROKU SZKOLNYM 2019/2020:

- Profilaktyka uzależnień w szkołach i placówkach oświatowych.
- Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych.
- Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.
- Rozwijanie kompetencji matematycznych uczniów.
- Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych uczniów, w tym bezpieczne i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

1. Kształtowanie postaw obywatelskich, społecznych, patriotycznych

- Kształcenie i wychowanie w szkole podstawowej sprzyja rozwijaniu obywatelskich, patriotycznych i społecznych postaw uczniów.
- Zadaniem szkoły jest wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych, przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego lokalnego, w tym do angażowania się w wolontariat.
- Szkoła dba o wychowanie dzieci i młodzieży w duchu tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka.
- Kształtuje postawę szacunku dla środowiska przyrodniczego, w tym upowszechnia wiedzę o zasadach zrównoważonego rozwoju, motywuje do działań na rzecz ochrony środowiska, rozwija zainteresowanie ekologią.

2. Bezpieczeństwo uczniów

Za działalność szkoły lub placówki odpowiada organ prowadzący, do którego należy:

- zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;
- wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczo-profilaktycznych, przeprowadzania egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych.

3. Edukacja informatyczna

- Szkoła, oprócz stwarzania uczniom warunków do nabywania wiedzy i umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów z wykorzystaniem metod i technik wywodzących się z informatyki, ma również przygotowywać ich do dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w Internecie, krytycznej analizy informacji, bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej, w tym nawiązywania i utrzymywania opartych na wzajemnym szacunku relacji z innymi użytkownikami sieci.

4. Edukacja zdrowotna

- Zadaniem szkoły jest kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, w tym wdrożenie ich do zachowań higienicznych, bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób, ponadto ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się, korzyści płynących z aktywności fizycznej, stosowania profilaktyki.

5. Wspomaganie rozwoju ucznia

- Szkoła oraz poszczególni nauczyciele mają prowadzić działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości.
- Uczniom z niepełnosprawnościami, w tym uczniom z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, nauczanie dostosowuje się ponadto do ich możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się.

IV. UWARUNKOWANIA FORMALNOPRAWNE:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.),
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526),
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka,
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189),
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.),
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59),
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487),
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783),
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249),
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2017/2018,
- Wytyczne Dyrektora Szkoły z nadzoru pedagogicznego.
- Statut Szkoły Podstawowej w Jaraczewie.

Przy opracowaniu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły uwzględniono:

- obowiązujące akty prawne,
- dotychczasowe doświadczenia szkoły,
- zebrane od rodziców, uczniów i nauczycieli propozycje dotyczące głównych problemów wychowawczych i profilaktycznych w szkole i środowisku,
- przeprowadzone badania na temat sytuacji wychowawczej, zagrożeń uzależnieniami w szkole i środowisku,
- przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania.

V. NAJWAŻNIEJSZE CELE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

1. Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków.
2. Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.
3. Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej.

Zapobieganie przemocy i zachowaniom agresywnym. Kształtowanie postaw, respektowanie norm społecznych i wychowanie do wartości.

4. Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianie czytelnictwa, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie.
5. Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego stylu życia.
6. Wspomaganie, w miarę posiadanych zasobów, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji. Zapewnienie mu bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauk na dalszym etapie.

VI. MISJA SZKOŁY

Misja szkoły zawiera się w przesłaniu Jana Pawła II: „**Kiedy myślę Ojczyzna, wyrażam siebie i zakorzeniam**”. Słowa tworzące to przesłanie wyznaczają horyzont edukacyjnych i wychowawczych działań. Naszą misją jest pomoc w kształtowaniu dziecka – młodego człowieka myślącego, wrażliwego, świadomego swoich korzeni i przynależności do Ojczyzny – Polski – Europy.

VII. WIZJA SZKOŁY

Zgodnie ze słowami Jana Pawła II, nasza szkoła ma wizję, by stać się dla uczniów – przychodzących do niej – miejscem gdzie będą kształtować swoją osobowość i wartości pozwalające im zostać dobrym człowiekiem i częścią polskiego narodu. Celem szkoły jest także, aby stać się dla ucznia pierwszym szeroko otwartym oknem na szybko zmieniający się współczesny świat oraz wyposażenie go w narzędzia radzenia sobie w nim.

VIII. MODEL ABSOLWENTA

Absolwent szkoły podstawowej po ukończeniu szkoły powinien:

- umieć odnaleźć się pod każdym względem na kolejnym etapie edukacyjnym,
- mieć poczucie własnej wartości i indywidualności,
- być otwarty na postęp technologiczno – cywilizacyjny,
- umieć samodzielnie zdobywać informacje z różnych źródeł,
- rozumieć informacje podane różnymi sposobami,
- wykorzystywać nabytą wiedzę i umiejętności w różnych sytuacjach,
- umieć współpracować i współdziałać w grupie,
- znać i stosować zasady dobrego wychowania,
- być tolerancyjnym, jednak w razie konieczności wykazywać postawy asertywne,
- posiadać umiejętności dokonywania samooceny oraz konstruktywnej krytyki,
- być wrażliwym na problemy społeczne (posiąść umiejętność/dar pomagania innym),
- znać tradycje swojego kraju, środowiska, mieć szacunek do odrębnych tradycji i obyczajów,

- umieć określić swoje zainteresowania, możliwości i preferencje w kierunku dalszego kształcenia,
- znać i rozumieć rolę i znaczenie integracji w świecie oraz powiązania kultury polskiej z innymi kulturami oraz umieć krytycznie je oceniać.

IX. UCZESTNICY PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY.

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

Dyrektor szkoły:

- dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy dydaktyczno-wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- wspiera finansowo i organizuje działania profilaktyczne w środowisku szkolnym,
- stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań, dba o przestrzeganie kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów i kompetencji organów szkoły,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego i dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły.

Rodzice:

- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniem religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka,
- znają i akceptują program wychowawczo-profilaktyczny proponowany przez szkołę,
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa,
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci.

Wychowawcy klas:

- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie,
- wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się,
- prowadzą dokumentację nauczania,
- opracowują i realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- koordynują pracę wychowawczo - profilaktyczną w zespole klasowym,
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia,
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów,
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- integrują i kierują zespołem klasowym,

- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów,
- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego,
- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji,
- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie,
- współpracują z rodzicami; włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy,
- współpracują z dyrektorem szkoły, pedagogiem i higienistką szkolną,
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka (Policja GOPS, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, sądy rodzinne).

Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych,
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjazdów i wyjazdów szkolnych,
- udzielają pomocy w przewyżnianiu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach,
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu,
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań,
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów,
- wspólnie z pedagogiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia,
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą,
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią,
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Uczniowie, Samorząd Uczniowski:

- współorganizują imprezy i akcje szkolne,
- znają i przestrzegają normy zachowania obowiązujące członków społeczności szkolnej,
- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa,
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności,
- kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni,
- prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko,
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej.

Pedagog szkolny:

- prowadzi badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozuje indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów,
- diagnozuje sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów,
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,
- podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci,

- inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych,
- pomaga rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów,
- wspiera nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

W wyniku analizy, diagnozy i ewaluacji dokumentacji szkolnej wysunięto następujące obszary problemowe:

- brak motywacji do nauki,
- niskie potrzeby edukacyjne uczniów,
- niespektowanie przez uczniów norm społecznych (przemoc, zachowania agresywne, wulgaryzmy, niewłaściwe relacje interpersonalne)
- brak aktywnego działania na rzecz własnego zdrowia (niewłaściwe odżywianie, brak aktywności fizycznej, uzależnienia),
- niewłaściwe korzystanie ze współczesnych środków łączności (cyberprzemoc),
- uwrażliwienie uczniów gimnazjum na potrzebę objęcia szczególnym wsparciem dzieci klas najmłodszych (reorganizacją szkół).

X. KRYTERIA EFEKTYWNOŚCI

1. Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.
2. Wszyscy nauczyciele realizują **Program Wychowawczo - Profilaktyczny**, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają jego treści podczas planowania i realizacji klasowych rocznych planów pracy.
3. Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

XI. EWALUACJA PROGRAMU

Proces powinien być kontrolowany przez bieżące monitorowanie, a uzyskane informacje wykorzystywane do modyfikacji samego programu (jeżeli wystąpi taka potrzeba). Ewaluację wyników należy przeprowadzić pod koniec każdego roku szkolnego i opracować wnioski do pracy na następny rok szkolny.

NARZĘDZIA EWALUACJI:

- sprawozdania wychowawców z realizacji programów wychowawczo-profilaktycznych klas,
- ankiet skierowana do uczniów, dotycząca ich postaw i zainteresowań,
- ankiet skierowana do rodziców, dotycząca osiągnięć dydaktyczno-wychowawczych dziecka, ze wskazaniem kierunku działań do dalszej pracy oraz kwestionariusz ankiety pozwalający stworzyć sylwetkę absolwenta naszej szkoły,
- ankiet skierowana do nauczycieli, której celem będzie uzyskanie informacji na temat realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego i ewentualnej jego modyfikacji,
- analiza trudności wychowawczych, problemów szkolno-środowiskowych i profilaktycznych przeprowadzona przez pedagoga szkolnego, na podstawie danych zebranych od nauczycieli, wychowawców klas, rodziców i uczniów,

- analiza dokumentów szkolnych,
- obserwacje,
- wywiady z uczniami, rodzicami i nauczycielami.

XII. USTALENIA KOŃCOWE

Za realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły odpowiedzialni są wszyscy pracownicy szkoły, a Dyrektor czuwa nad prawidłowością jego realizacji. Program ten podlega monitorowaniu i ewaluacji. W każdym roku szkolnym we wrześniu zostanie opracowany harmonogram działań zaplanowany na dany rok szkolny w formie odrębnego załącznika i dołączony do Programu.

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne na temat działania programu i jego efektów pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i stanowią podstawę do planowania zamierzeń wychowawczych w kolejnym roku szkolnym.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej w Jaraczewie na lata 2017-2022 jest otwarty i może być modyfikowany w trakcie realizacji.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny opracował zespół:

1. Ilona Smolarek – przewodnicząca
2. Agnieszka Płończak
3. Marcelina Frankowska
4. Elżbieta Grześkowiak
5. Maria Pawlak – pedagog szkolny